

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 563/2020-73

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **PRIVATdebt s.r.o.**, Železničná 4/A, Hlohovec, IČO 45 322 571, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Halkom, Cyrila a Metoda 105/2, Rožňava, proti uzneseniam Okresného súdu Bratislava V č. k. 24 Csp 57/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 58/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 77/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 90/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 88/2019 z 8. apríla 2020 a č. k. 56 Csp 38/2019 z 29. júla 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Uzneseniami Okresného súdu Bratislava V č. k. 24 Csp 57/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 58/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 77/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 90/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 88/2019 z 8. apríla 2020 a č. k. 56 Csp 38/2019 z 29. júla 2020 **b o l i p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenia Okresného súdu Bratislava V č. k. 24 Csp 57/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 58/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 77/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 90/2019 z 9. marca 2020, č. k. 24 Csp 88/2019 z 8. apríla 2020 a č. k. 56 Csp 38/2019 z 29. júla 2020 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Bratislava V **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **591,89 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti veci

1. Ústavnému súdu bola 6. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konania podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 Csp 57/2019 z 9. marca 2020. Následne bolo ústavnému súdu doručených ďalších päť ústavných sťažností sťažovateľky, ktorými sa domáha vyslovenia porušenia tých istých práv uzneseniami vydanými okresným súdom. Konkrétne ide o ústavnú sťažnosť doručenú ústavnému súdu 6. mája 2020 namietajúcu porušenie označených práv sťažovateľky uznesením okresného súdu č. k. 24 Csp 58/2019 z 9. marca 2020, ústavnú sťažnosť doručenú ústavnému súdu 6. mája 2020 namietajúcu porušenie označených práv sťažovateľky uznesením okresného súdu č. k. 24 Csp 77/2019 z 9. marca 2020, ústavnú sťažnosť doručenú ústavnému súdu 6. mája 2020 namietajúcu porušenie označených práv sťažovateľky uznesením okresného súdu č. k. 24 Csp 90/2019, ústavnú sťažnosť doručenú ústavnému súdu 14. mája 2020 namietajúcu porušenie označených práv sťažovateľky uznesením okresného súdu č. k. 24 Csp 88/2019 z 8. apríla 2020 a ústavnú sťažnosť doručenú ústavnému súdu 12. augusta 2020 namietajúcu porušenie označených práv sťažovateľky uznesením okresného súdu č. k. 56 Csp 38/2019 z 29. júla 2020.

1.1 Podľa § 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) ústavný súd uzneseniami senátu č. k. I. ÚS 263/2020 z 26. mája 2020 a č. k. I. ÚS 422/2020 z 22. septembra 2020 a uzneseniami pléna č. k. PLs. ÚS 37/2020 z 24. júna 2020, č. k. PLs. ÚS 31/2020 z 10. júna 2020 a č. k. PLs. ÚS 28/2020 z 10. júna 2020 rozhodol o spojení ústavných sťažností sťažovateľky na spoločné konanie ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1006/2020 a následne ich uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 563/2020-36 z 8. decembra 2020 podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Z ústavných sťažností, ich príloh a obsahu pripojených spisov okresného súdu vyplýva, že sťažovateľke bola ako úspešnej strane sporu po rozhodnutiach vo veci samej priznaná náhrada trov konania v celom rozsahu, a to v sume vyčíslennej v uzneseniach vyššieho súdneho úradníka. Proti uzneseniam vyššieho súdneho úradníka vydaným v jednotlivých konaniach vedených okresným súdom podala sťažovateľka sťažnosti, v ktorých namietala nesprávnosť rozhodnutia o výške trov konania v súvislosti s nepriznaním odmeny za dva úkony právnej služby, a to za predžalobnú výzvu a za návrh na pokračovanie v konaní.

3. Okresný súd napadnutými uzneseniami zamietol sťažnosti sťažovateľky ako nedôvodné. Vo všetkých napadnutých uzneseniach pritom zhodne konštatoval, že sťažovateľke nepatrí náhrada za úkon – zaslanie predžalobnej výzvy žalovanému, a to aj s poukazom na § 20 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Predžalobná výzva totiž bola žalovanej strane zaslaná

ešte pred dňom nadobudnutia účinnosti vyhlášky č. 159/2019 Z. z. (t. j. pred 15. júnom 2019), ktorou došlo k zmene a doplneniu citovanej vyhlášky a ktorou bol medzi úkony právnej služby zaradený aj úkon predžalobná výzva [§ 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky, pozn.].

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Proti napadnutým uzneseniam okresného súdu podala sťažovateľka ústavné sťažnosti, v ktorých argumentuje, že okresný súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jej námietkou uplatnenou v sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania, ktorá sa týkala nepriznania náhrady za úkon právnej služby – návrh na pokračovanie v konaní. Zdôrazňuje, že v odôvodnení napadnutých uznesení okresného súdu nie je jej sťažnostná argumentácia v tomto smere ani len spomenutá.

5. Napadnutými uzneseniami okresného súdu tak došlo podľa sťažovateľky k porušeniu jej práv uvedených v bode 1 odôvodnenia tohto nálezu, preto sa domáha, aby ústavný súd napadnuté uznesenia zrušil a vrátil ich okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnených osôb a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu

6. Okresný súd vo vyjadrení k ústavným sťažnostiam č. k. Spr. 3054/2021 z 27. januára 2021 uviedol, že nepriznanie odmeny za úkon – zaslanie predžalobnej výzvy bolo okresným súdom v napadnutých uzneseniach dostatočne odôvodnené. Vo vzťahu k nepriznaniu odmeny za úkon – návrh na pokračovanie v konaní okresný súd konštatoval, že sťažovateľka si odmenu za tento úkon neuplatnila, pričom jeho nepriznanie namietala až v sťažnostiach podaných proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania.

III.2. Vyjadrenie zúčastnených osôb

7. Oznámeniami z 8. januára 2021 ústavný súd upovedomil všetkých žalovaných ako zúčastnené osoby o podaných ústavných sťažnostiach sťažovateľky (§ 126 zákona o ústavnom súde) a umožnil im vyjadriť sa k nim v lehote 10 dní od doručenia upovedomenia. Ústavný súd konštatuje, že žiadna zo zúčastnených osôb možnosť vyjadriť sa v lehote stanovenej ústavným súdom ani do samotného rozhodnutia ústavného súdu nevyužila.

III.3. Replika sťažovateľky

8. Sťažovateľka v replike doručenej ústavnému súdu 22. februára 2021 k argumentácii okresného súdu zdôrazňuje, že vyšší súdny úradník bol v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku povinný rozhodovať o výške trov konania podľa obsahu spisu bez ohľadu na to, či si sťažovateľka náhradu za jednotlivé úkony právnej služby uplatnila alebo nie. V prípade, ak sa okresný súd opomenul zaoberať všetkými uplatnenými námietkami sťažovateľky, ide podľa jej názoru o prejav svojvôle, a napadnuté uznesenia sú tak ústavne neudržateľné.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavných sťažností

9. Podstata ústavných sťažností spočíva v tvrdení sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutými uzneseniami okresného súdu z dôvodu absencie akéhokoľvek odôvodnenia, pokiaľ ide o vysporiadanie sa s jej námietkou o nepriznaní náhrady trov za úkon právnej služby – návrh na pokračovanie v konaní.

10. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa zásadne obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyodené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

11. Vo vzťahu k predostretej sťažnostnej argumentácii ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej do obsahu základného práva na spravodlivé konanie (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) patrí aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997, sťažnosť č. 21522/93).

12. Obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Robins proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska z 23. 9. 1997).

13. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou, resp. dohovorom garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je však ústavný súd zdržanlivý, vychádzajúc z toho, že problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne (porovnaj m. m. IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, IV. ÚS 583/2018). To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov. K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť postupom všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii

príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výrokom o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

14. Z uvedeného vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je ani nemôže byť rozhodovanie o účelnosti trov konania, resp. prepočítavanie trov v „treťom stupni konania“ (obdobne I. ÚS 475/2020). Ústavnému súdu teda v žiadnom prípade neprináleží rozhodovať, za ktoré úkony právnej služby má alebo nemá byť sťažovateľke odmena priznaná, ale len posúdiť, či od okresného súdu sťažovateľka dostala náležitú odpoveď na všetky jej uplatnené relevantné námietky.

15. Po preskúmaní napadnutých uznesení okresného súdu dospel ústavný súd k záveru, že okresný súd porušil právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie, keď pri rozhodovaní o jej sťažnostiach podaných proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania úplne opomenul reagovať na jednu z jej dvoch zásadných uplatnených námietok týkajúcich sa nepriznania náhrady trov konania, konkrétne nepriznania náhrady za úkon – návrh na pokračovanie v konaní. Absencia akéhokoľvek relevantného a dostačujúceho odôvodnenia tak má za následok, že napadnuté rozhodnutie súdu je nepreskúmateľné (m. m. II. ÚS 384/2020). Z odôvodnenia napadnutých uznesení sa ústavný súd zároveň presvedčil, že predmetná námietka nebola, tak ako to tvrdí sťažovateľka, dokonca okresným súdom ani len spomenutá pri zhrnutí podstatného obsahu jej sťažností. Je tak evidentné, že táto námietka sťažovateľky bola okresným súdom jednoducho prehliadnutá, a preto o nej nebolo žiadnym spôsobom rozhodnuté. Okresný súd sa v napadnutých uzneseniach detailne zaoberal len námietkou sťažovateľky o nepriznaní odmeny za úkon právnej služby – zaslanie predžalobnej výzvy žalovanej strane.

16. Opomenutie okresného súdu rozhodnúť o podstatnej námietke sťažovateľky uplatnenej v podaných sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania tak predstavuje porušenie práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie, preto ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

17. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľky na zrušenie napadnutých uznesení a vrátenie veci okresnému súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (bod 2 výroku tohto nálezu). Okresný súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

V.

Trovy konania

18. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania celkom v sume 591,89 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

19. Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z vyhlášky (§ 11 ods. 3 a § 13a ods. 1) a sťažovateľke priznal odmenu za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (prevzatie a príprava právneho zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) á 177 eur. Podľa § 13 ods. 3 vyhlášky pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty vecí s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny,

ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. Takto zvýšená odmena (236 eur) spolu s režijným paušálom á 10,62 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 246,62 eur za jeden úkon právnej služby, t. j. za dva úkony spolu 493,24 eur. Ústavný súd priznanú odmenu zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 98,65 eur, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Ústavný súd súčasne nepriznal sťažovateľke náhradu trov za uplatnený úkon – repliku z 22. februára 2021, keďže uvedené podanie neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré by už neboli obsiahnuté v ústavných sťažnostiach.

20. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu